

POSTANOWIENIE

23 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 23 maja 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa K. spółki akcyjnej prawa greckiego
w N.
przeciwko N. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w O.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej N. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w O.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 20 grudnia 2021 r., I AGa 371/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 grudnia 2021 r. (sygn. akt I AGa 371/21) pozwana N. sp. z o.o. w O. oparła wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłankach określonych przez art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Odnosząc się do przesłanki istotnego zagadnienia prawnego należy stwierdzić, że skarżąca sformułowała je w postaci skierowanego do Sądu Najwyższego zapytania: „czy jeśli w ramach umowy nienazwanej przewidziane zostały różnorodnej świadczenia niepieniężne, których treść odpowiada w istocie odmiennym umowom nazwanym składającym się na całość świadczeń wymienionych w postanowieniach umownych, przepisy prawa materialnego o dawności stosować należy w sposób selektywny, indywidualny odnosząc je do poszczególnych z owych różnorodnej świadczeń, czy też konieczne jest jednolite podejście do kwestii dawności (przedawnienia) po uprzednim ustaleniu dominującego dla danej umowy świadczenia?”. W dalszej kolejności pozwana zaprezentowała dwa odmienne warianty odpowiedzi na rzucone pytanie, sprowadzające się do założenia, wedle którego, to dominująca pozycja jednego ze świadczeń determinuje zastosowanie określonego przepisu przewidującego dany termin przedawnienia oraz założenie odmienne, zgodnie z którym w rachubę wchodzi różne terminy przedawnienia, w zależności od dyspozycji przepisów w tej materii, właściwych dla skonkretyzowanych umów nazwanych. Na tych stwierdzeniach pozwana poprzestała. Tymczasem zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, IC BSN

2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W rachubę wchodzi więc nie tylko określona staranność i nakład pracy w zredagowaniu zagadnienia, ale przede wszystkim o jurydyczne przedstawienie analizy stanu prawnego, orzecznictwa i wynikającego z tego problemu prawnego o takiej wadze, który może być uznany za istotne zagadnienie prawne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2007 r., II PK 159/07, niepubl.). Podstawowym, bowiem, celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147). Wymogom tym pozwana nie sprostała poprzestając jedynie na samym sformułowaniu zagadnienia prawnego, w jej ocenie istotnego oraz udzieleniu nań odpowiedzi w dwóch rozbieżnych wersjach. Zabieg skarżącej, celem dowiedzenia tej przesłanki, okazał się ostatecznie niedostateczny. Niezależnie od powyższego, zdaniem Sądu Najwyższego, w ustalonym stanie faktycznym nie aktualizuje w ogóle potrzeba rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego o treści sformułowanej przez stronę skarżącą albowiem nie budzi zastrzeżeń stanowisko Sądu drugiej instancji, zgodnie z którym strony łączyła umowa, którą należało zakwalifikować jako umowę o świadczenie usług, do której winny mieć zastosowanie przepisy o zleceniu. W efekcie należy stwierdzić, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie została przez skarżącą należycie wykazana.

Nie odniosła również skutku przesłanka oczywistej zasadności skargi. W tym względzie wskazać należy, że wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej

analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). Zdaniem strony skarżącej oczywista zasadność jej skargi kasacyjnej sprowadzała się do naruszenie przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu art. 386 § 4 k.p.c. Naruszenie to miało charakter rażący, oczywisty i niewymagający, w ocenie pozwanej, szerszego uzasadnienia. W dalszej kolejności skarżąca poprzestała na stwierdzeniu, że „w doktrynie i judykaturze za utrwalony i trafny uznać należy pogląd, że stan nierozpoznania istoty sprawy ma miejsce, gdy sąd *meriti* np. nie odniósł się do wszystkich podniesionych przez pozwanego względem dochodzonego roszczenia zarzutów”, powołując jednocześnie szereg orzeczeń Sądu Najwyższego oraz wyroki sądów powszechnych. Zabieg pozwanej okazał się jednak niewystarczający, aby celowe było przyjęcie jej skargi, z uwagi na jej zasadność w stopniu oczywistym. Przyczyna zaniechania zbadania istoty sprawy może tkwić zarówno w pasywności sądu, jak i w błędnym, co pokaże dopiero kontrola odwoławcza, przyjęciu przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie, tj. prekluzja, przedawnienie, potrącenie, brak legitymacji, prawo zatrzymania. W realiach przedmiotowej sprawy o pasywności Sądu pierwszej instancji nie może być jednak mowy, bowiem podniesiony zarzut potrącenia uległ rozpoznaniu, co niweczy skuteczność argumentacji skarżącej. Sąd pierwszej instancji wskazał bowiem, że zasadność podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia nie została wykazana.

Nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego pomiędzy stronami orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w zw. z art. art. 99, 391 § 1, 398²¹ k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

(PG)

[ał]

